

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 74. ТОМ 2
ISSUE 74. VOLUME 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 5 від 30.05.2024 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пант'юк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомеря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. – Вип. 74. Том 2. – 426 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пант'юк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрів Г.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Боровик Л.А.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'ячука); **Волошин С.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гриченко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гук О.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габілітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа в Коніні, Польща); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомеря І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Кекош О.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Лазурко Л.М.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Мартинів Л.І.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Маршалек-Кава Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пант'юк Г.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначікова Марія** – доктор наук (doc. CSc., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (032 – Історія та археологія).

Регістрація суб'єкта «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1190 від 11.04.2024 року. Ідентифікатор медіа R30-04753.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання
www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомеря І.М.
Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2024
© Пант'юк М.П., Душний А.І., Зимомеря І.М., 2024

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 5 from 30.05.2024)

Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomyra]. – Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2024. – Issue 74. Volume 2. – 426 p.

The journal is intended for all interested in high school pedagogy, philology, art, and history.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Ilnytskyi** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Andrieiev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **T. Batiuk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Baukova** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Lviv National University); **I. Bernes** – Doctor of Arts, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Borovyk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities); **S. Voloshyn** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Huk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomyra** – Doctor of Philology, Professor (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Kekosh** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Uzhhorod National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **L. Lazurko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Martyniv** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor (Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiy** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Medvid** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **R. Popp** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University); **I. Stashevskya** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **A. Stashevskiy** – Doctor of Arts, Professor (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **Y. Stetsyk** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., Ph.D.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Futala** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Ustyomenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **H. Yavorska** – Doctor of Education, Professor (International Humanitarian University); **B. Yanyshyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University).

The collection is included in such international databases as **Index Copernicus International**.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 № 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 30.11.2021 № 1290 (annex 3), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on historical sciences (032 – History and Archeology).

Registration of Print media entity «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers»: Decision of the National Council of Television and Radio Broadcasting of Ukraine № 1190 as of 11.04.2024. Media ID: R30-04753.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.apfn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomyra.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@apfn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2024
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomyra, 2024

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Павло ТРОЯН УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА НОВОЇ ЗЕЛАНДІЇ: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ.....	4
Іван ШЕВЧУК ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКИХ МІГРАНТІВ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ПІСЛЯ 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ.....	14
Володимир ЩИБРЯ, Оксана ОВЕРЧУК, Наталя ХОМЕНКО ДОСЛІДЖЕННЯ НАРОДНОГО ОДЯГУ СЕРЕДНЬОЇ НАДДНІПРЯНЩИНИ ХІХ – КІНЦЯ ХХ СТ..	19

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Людмила КУДРИЧ СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ АКТОРІВ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ.....	26
Аліна КУРЯТА РОЛЬ МУЗИКИ У СТВОРЕННІ АТМОСФЕРИ ТА ПІДКРЕСЛЕННІ КЛЮЧОВИХ МОМЕНТІВ ВИСТАВИ НА ПРИКЛАДІ ВИСТАВ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО АКАДЕМІЧНОГО ТЕАТРУ..	32
Яньвень ЛІНЬ, Оксана ЛАГОДА «КОСТЮМ МАО» – СИМВОЛІЧНИЙ АТРИБУТ РЕВОЛЮЦІЙНОЇ МОДИ КИТАЮ.....	38
Вікторія МАЛАНЮК ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКСПОЗИЦІЙНОМУ ДИЗАЙНІ СУЧАСНИХ КОРПОРАТИВНИХ МУЗЕЇВ.....	47
Наталія МАЛЮКОВА ФОЛЬКЛОРНЕ ПІДГРУНТЯ МЮЗИКЛІВ ВОЛОДИМИРА НАЗАРОВА: СТИЛЬОВІ АСПЕКТИ.....	54
Світлана МАНЬКО ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАННЯ РЕПЕРТУАРУ ВІДОМИМИ СУЧАСНИМИ УКРАЇНСЬКИМИ АВТОРАМИ-ВИКОНАВЦЯМИ НА ЕСТРАДІ.....	60
Жанна НІМЕНСЬКА СУТНІСТЬ АКТОРСЬКОГО ТА ВОКАЛЬНОГО ВТІЛЕННЯ ОПЕРНОГО ОБРАЗУ ЦИГАНКИ КАРМЕН (НА ПРИКЛАДІ ОСОБИСТОГО ВИКОНАВСЬКОГО ДОСВІДУ).....	65
Олена ОСАДЧА, Роман ПЕТРУК ТВОРЧЕ СТАНОВЛЕННЯ ХУДОЖНИКА-КЕРАМІСТА ВОЛОДИМИРА ХИЖИНСЬКОГО.....	71
Мар'ян ПАНЬКІВ КАМЕРНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ЖАНРИ У БАЯННІЙ ТВОРЧОСТІ ЯРОСЛАВА ОЛЕКСІВА.....	79
Наталія ПАХОМОВА-ВЛАСОВА РОЛЬ ПРЕДМЕТА-АТРИБУТА В СТВОРЕННІ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ В ТЕМАТИЧНІЙ ФІГУРАТИВНІЙ КОМПОЗИЦІЇ.....	86
Микита ПЕРЦОВ, Наталія ПЕРЦОВА СПЕЦИФІКА ХОРОВОГО АРАНЖУВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗИКАНТА.....	91
Оксана ПІДДУБНА, Анатолій МАКСИМЧУК, Тетяна ПЕТУХОВА СУЧАСНИЙ ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ.....	96
Євген САННІКОВ, Олена ГОМИРЕВА ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ АЛГОРИТМІВ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ ДЛЯ АНАЛІЗУ ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА.....	101
Артур СМІРНОВ ДУХОВНІ ТВОРИ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ: ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ.....	109
Ірина СОЛЯРСЬКА-КОМАРЧУК ФОРМУВАННЯ ОСЕРЕДКУ «НЕОФІЦІЙНОГО» МИСТЕЦТВА НА ВОЛИНІ (М. ЛУЦЬК) У 1970-Х – ПОЧАТКУ 1990-Х РОКІВ ХХ СТ.....	117

Борис СОРОКІН МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ ХАНСА ХААКЕ: ВІД КОНЦЕПТУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА ДО ІНСТИТУЦІЙНОЇ КРИТИКИ.....	125
Ольга ФАБРИКА-ПРОЦЬКА, Любов ГУНДЕР ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОГО ПОРТРЕТУ ПРОКОПА КОЛІСНИКА.....	130
Фен МІНКАЙ СВЯТКОВА КУЛЬТУРА В СТАНКОВОМУ ЖАНРОВОМУ ЖИВОПИСІ СУЧАСНОГО КИТАЮ.....	136
Ірина ЦЮРЯК, Анна ЧЕРНИШОВА ХОРОВЕ МИСТЕЦТВО – ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ.....	142
Хайюнь ЧЕНЬ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНА ТА ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ОЛЕКСАНДРА ЧЕРЕПНІНА В КИТАЇ ТА США.....	148
Ольга ШКОЛЬНА ФЕЄРІЯ КОЛЬОРУ І ПЛАСТИКИ У ВИСТАВКОВИХ ПРОЄКТАХ ІРИНИ СИТНИК 2010-Х – 2020-Х РР.	156
Валентина ШКУРКО, Тетяна ПЕТУХОВА, Ангеліна МАКСИМЧУК ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ КОМПОЗИЦІЇ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ.....	165

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Антоніна МИКУЛІНА, Катерина МИХАЙЛОВА ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У ДОШКІЛЬНИКІВ ПРИРОДНИЧО-ЕКОЛОГІЧНОЇ, ПРЕДМЕТНО-ПРАКТИЧНОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ.....	171
Олександр МУНТЯН ФРАЗЕОЛОГІЯ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО СТИЛЮ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	178
Віталій НАЗАРЕЦЬ, Діана КОЧМАР СЮЖЕТНО-ОБРАЗНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕТЕКТИВНИХ НОВЕЛ ЕДГАРА ПО.....	184
Віталій НАЗАРЕЦЬ, Іванна САРКІСОВА ПРОБЛЕМАТИКА ТА СЮЖЕТНО-ОБРАЗНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЕМИ А. МАЛЬЧЕВСЬКОГО «МАРІЯ».....	190
Ольга ОЛІЙНИК, Світлана СОЛЯНИК ОСНОВИ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ОРАТОРСЬКОГО МИСТЕЦТВА.....	195
Ольга ОЛІЙНИК УКРАЇНСЬКА МОВА В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА МАЙБУТНЄ.....	203
Анна ОМЕЛЬЧЕНКО ДІЄСЛОВО В ПОЕТИЧНІЙ МОВІ СВІТЛАНИ КОРОНЕНКО: ГРАМАТИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ ВИЯВ.....	209
Ігуна REPUSHEVSKA WAYS AND MEANS OF REPRESENTATION OF THE CONCEPT LOVE IN THE ENGLISH LANGUAGE.	215
Ігор РЯЗАНОВ МЕТАФОРА В ПІСЕННИХ РЕП ТЕКСТАХ КІНЦЯ 1990-Х РОКІВ.....	219
Анжела СВАРИЧЕВСЬКА ВІДРОДЖЕННЯ АВТЕНТИЧНИХ УКРАЇНСЬКИХ РЕПРЕСОВАНИХ СЛІВ, ВИНИЩЕНИХ МОСКОВІЄЮ.....	225
Лариса СУБОТА, Марина ВЕЛУЩАК МОВЛЕННЄВІ СИТУАЦІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОГО СПІЛКУВАННЯ.....	230
Світлана ТИХОНІНА СТИЛІСТИЧНІ ПРИЙОМИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЕМОЦІЇ РАДІСТЬ В АНГЛОМОВНОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ.....	235

Тетяна ТКАЧУК, Ольга МАЦЕРА, Уляна ШОСТАК ВПЛИВ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ НА РОЗВИТОК УСНИХ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....	240
Liudmyla TSAPENKO, Olena LEBEDEVA, Olha GVOZD TRANSLATION OF ENGLISH MULTI-COMPONENT TERMS WITH HIDDEN ELEMENTS OF MEANING.....	248
Nataliia SHASHKINA, Kateryna SOKOLOVA, Liliya DRUZHININA DEVELOPMENT OF INDUSTRY-SPECIFIC TERMINOLOGY IN THE COGNITIVE ASPECT.....	253
Оксана ШУКАЙ КОНЦЕПЦІЯ ЖІНОЧОЇ ДОЛІ В ІСТОРИЧНОМУ АСПЕКТІ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ МАРІЇ МАТІОС «СОЛОДКА ДАРУСЯ»).....	259
Оксана ЯВОРСЬКА УРБАНІСТИЧНІ ЛОКУСИ ДРОГОБИЧА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. У ПРОЗІ ІВАНА ФРАНКА ТА СТАНІСЛАВА МЮЛЛЕРА.....	264
ПЕДАГОГІКА	
Ірина КРАМАРЕНКО, Юлія ШАФОРОСТ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	270
Viktoriia LEMESHCHENKO-LAGODA, Iryna KRYVONOS ADAPTATION OF EDUCATION IN THE CONTEXT OF CONFLICT: THE CASE OF FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN THE OCCUPIED TERRITORIES OF UKRAINE.....	277
Неллі ЛИСЕНКО, Олександра ЛИСЕНКО, Мар'яна НЕЗАМАЙ НАУКОВІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО.....	284
Віталіна ЛИСИЦЯ, Аліна ДМИТРЕНКО ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	289
Yegana Khanoglan MAMMADOVA THE POTENTIAL IMPACT OF FOLKLORE EXAMPLES ON CHILDREN'S AESTHETIC AND CREATIVE DEVELOPMENT	297
Nataliia PANKOVYK NURTURING GLOBAL MINDSETS THROUGH CREATIVE WRITING: USING CALLIGRAMS TO DEVELOP WORLDVIEWS IN EFL.....	302
Богдан ПАСКА, Інна МИНТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОГРАФІКИ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ.....	308
Оксана ПАСЬКО, Микола КИРІЄНКО ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ДИЗАЙНУ	315
Ольга ПОВОРОЗНЮК ПОТЕНЦІАЛ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	321
Раїса ПРИГОДІЙ, Інна ДЕРКАЧ РОЛЬОВА ГРА ЯК ОДНА ІЗ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ: З ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ТА ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ-МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ.....	326
Ольга ПРОЦИШИНА, Софія ЛЕОНТІЄВА РОЗВИТОК НАВИЧОК СЛУХОВОГО САМОКОНТРОЛЮ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ АРТИСТІВ-ВОКАЛІСТІВ.....	333

Катерина РЕЗНІКОВА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ.....	339
Олена РОЗДОЛЯНСЬКА МОДУЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДХОДУ ДО ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗВО.....	346
Tetiana SEVERINA SOCIAL NETWORKS IN FOSTERING ESL STUDENTS' SPEAKING SKILLS.....	353
Ольга СОПНА, Лідія ПЛЕТЕНИЦЬКА, Наталія ГЛУХОВСЬКА ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗМІШАНОМУ НАВЧАННІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	360
Оксана СТОРОНСЬКА, Каріна МИГАЛЬ СУТНІСТЬ ТА ВИДИ ТЕХНОЛОГІЙ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ.....	366
Марія ТИШКОВЕЦЬ, Оксана МИСИК КОМПЛЕКС ЗАВДАНЬ ДЛЯ ОВОЛОДІННЯ ЛЕКСИЧНИМИ НОРМАМИ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ: ПРИКЛАД ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ У МЕДИЧНОМУ ЗВО	370
Чжоу ТІНТІН РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ В КНР.....	376
Тетяна ФІЛАТ, Мирослава СИДОРА, Олена ЗАПОРОЖЕЦЬ ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ОФЛАЙН- ТА ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ ЛАТИНСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНКЕТУВАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ).....	381
Олександр ЦАПЛЮК ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПІДХОДІВ У ПОЛКУЛЬТУРНОМУ ВИХОВАННІ.....	389
Nataliia CHAPLINSKA ORGANIZATION OF COMMUNICATION IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES USING BREAKOUT ROOMS IN GOOGLE MEET.....	394
Tetiana CHERNIUK PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING.....	400
Алла ЧОРНА ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ДИРИГЕНТА-ХОРЕМЕЙСТЕРА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	405
Наталія ЧУБІНСЬКА, Мар'ян ПОПКО ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	409

РЕЦЕНЗІЇ

Андрій СОВА «МИ ПОВИННІ ПАМ'ЯТАТИ ТИХ, ХТО ВІДДАВ СВОЄ ЖИТТЯ В ІМ'Я ТОРЖЕСТВА ПРАВДИ, СПРАВЕДЛИВОСТІ»: ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ВАСИЛЯ РЕГЕЯ.....	416

УДК 372.87

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/74-2-25>

Валентина ШКУРКО,

orcid.org/0000-0002-9671-6796

кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри дизайну

Комунального закладу вищої освіти

«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»

(Запоріжжя, Україна) valunichka@ukr.net

Тетяна ПЕТУХОВА,

orcid.org/0000-0001-5300-0539

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри дизайну

Міжнародного гуманітарного університету

(Одеса, Україна) tetovanka@gmail.com

Ангеліна МАКСИМЧУК,

orcid.org/0009-0001-3936-9273

студентка

Відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти

Київського національного університету будівництва і архітектури»

(Київ, Україна) anheeliina@icloud.com

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ КОМПОЗИЦІЇ ТА КОЛЬОРОЗНАВСТВА МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

Статтю присвячено розгляду теоретичних та методичних аспектів навчання композиції та кольорознавства майбутніх дизайнерів. **Мета статті** – спрямування дослідження на аналіз та узагальнення сучасних підходів до викладання цих предметів, а також на розробку ефективних методик навчання, спрямованих на розвиток творчого мислення, естетичного смаку та професійних навичок майбутніх дизайнерів. Дослідження також має на меті висвітлення важливості вивчення композиції та кольорознавства як основних складових професійної підготовки у галузі дизайну, а також вказівки щодо оптимальних практичних і теоретичних засобів, які можуть бути використані для досягнення успішних результатів у цьому навчанні. Особливість професійної освіти у цій галузі визначається тим, що в ньому потрібна присутність компонента, який визначає конкретні види дизайну. Освоєння виразної мови мистецтва (форм, сюжетів, мотивів, кольору та ін) стало пріоритетним завданням професійної освіти майбутніх дизайнерів. **Результатами дослідження** стали колірні композиції в дизайні, що відрізняються особливою складністю і багатством, тонкістю і нюансуванням відтінків, а також величезне художньо-подібне навантаження, яке привносить у витвір мистецтва колір. Відомо, що для кожного напрямку дизайну характерні певні поєднання кольорів: золотий, червоний, чорний у промислу; білий у косторізів; світла гама рожевого, блакитного, зеленого у фініфті; барвиста кольоровість на чорному у палешан; біло-блакитний, зелений, червоний, синій, чорний та інші кольори у художнього розпису по металу і т.д. Колір здатний як передавати важливу інформацію про предмет, а й викликати певні думки і почуття через образне вплив. В даний час, коли людина фактично втратила зв'язок з природою, сприйняття кольору і відчуття кольору стають актуальною проблемою: майбутні дизайнери виховуються на телевізійній культурі, на комп'ютерних іграх, на штучних неонових кольорах реклами. У свою чергу, залучення майбутніх дизайнерів до світу і культури кольору, а через нього до естетичних переваг, що склалися протягом десятиліть у мистецтві, стає серйозним педагогічним завданням. **Наукова новизна** даної статті полягає в систематизації та аналізі сучасних підходів до навчання композиції та кольорознавства майбутніх дизайнерів. Стаття може включати в себе власні дослідження, проведення емпіричних досліджень ефективності різних методик навчання, пропозиції вдосконалення навчального процесу з урахуванням сучасних тенденцій у галузі дизайну та освіти. Таким чином, наше дослідження може внести вагомий науковий та практичний цінність у вивчення та вдосконалення методів навчання майбутніх дизайнерів.

Ключові слова: майбутні дизайнери, майбутні фахівці з дизайну, основи навчання композиції та кольорознавства для підготовки фахівців з дизайну.

Valentyna SHKURKO,
 orcid.org/0000-0002-9671-6796
 Candidate of Art Studies,
 Associate Professor at the Department of Design
 Communal Institution of Higher Education
 “Khortytsya National Educational and Rehabilitation Academy”
 (Zaporizhia, Ukraine) valunichka@ukr.net

Tetyana PETUKHOVA,
 orcid.org/0000-0001-5300-0539
 Candidate of Pedagogical Sciences,
 Associate Professor at the Department of Design
 International Humanities University
 (Odesa, Ukraine) tetovanka@gmail.com

Angelina MAKSYMCHUK,
 orcid.org/0009-0001-3936-9273
 Student
 Institute of Innovative Education of Kyiv National University
 of Construction and Architecture
 (Kyiv, Ukraine) anheeliina@icloud.com

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF TEACHING COMPOSITION AND COLOR STUDIES OF FUTURE DESIGNERS

The article is dedicated to consideration of theoretical and methodical aspects of teaching composition and color science for future designers. **The aim** of the article is to direct the research to the analysis and generalization of modern approaches to teaching these subjects, as well as to the development of effective teaching methods aimed at the development of creative thinking, aesthetic taste and professional skills of future designers. The study also aims to highlight the importance of the study of composition and color studies as essential components of professional training in the field of design, as well as guidance on the optimal practical and theoretical tools that can be used to achieve successful outcomes in this study. The peculiarity of professional education in this field is determined by the fact that it requires the presence of a national component, which is determined by specific types of design and folk crafts. Mastering the expressive language of art (forms, plots, motifs, color, etc.) has become a priority task of the professional education of future designers. The results of the research were color compositions in the design, which differ in particular complexity and richness, subtlety and nuance of shades, as well as a huge artistic-like load, which brings color to the work of art. It is known that certain combinations of colors are characteristic of each direction of design: gold, red, black – in industry; white – for bone cutters; light gamut of pink, blue, green – in finift; colorful coloring on black – in Paleshan; white-blue, green, red, blue, black and other colors in artistic painting on metal, etc. Color is able to convey important information about the subject, but also to evoke certain thoughts and feelings through figurative influence. At the present time, when man has actually lost contact with nature, the perception of color and the feeling of color become an actual problem: future designers are brought up on television culture, on computer games, on artificial neon colors of advertising. In turn, attracting future designers to the world and culture of color, and through it to the aesthetic advantages that have developed over decades in folk art, becomes a serious pedagogical task. The scientific novelty of this article lies in the systematization and analysis of modern approaches to teaching composition and color science for future designers. The article may also include own research, conducting empirical research on the effectiveness of various teaching methods, as well as proposals for improving the educational process taking into account modern trends in the field of design and education. Thus, our study can bring significant scientific and practical value to the study and improvement of training methods for future designers.

Key words: future designers, future design specialists, the basics of teaching composition and color science for the training of design specialists.

Вступ. Педагогічна практика поставила принципове питання про розробку курсу кольорознавства в процесі підготовки дизайнера. Тим більше що сучасний стан культури, нові дослідження в галузі педагогіки та психології значно розширили можливості художньої освіти та багато в чому визна-

чили зміст курсу «Кольорознавство» у системі підготовки дизайнера. Знання теорії кольору, історії розвитку відчуття кольорів і їх сприйняття, набуття практичних умінь користуватися виразними засобами і навичок у розробці та відтворенні гармоній з урахуванням специфіки конкретного виду твор-

чості є найважливішим аспектом у навчанні та вихованні майбутнього дизайнера та основою формування його професійного майстерності.

Тому одним із найважливіших завдань процесу навчання кольорознавству є формування культури кольору у майбутнього дизайнера, розвиток у нього через систему практичних завдань умінь враховувати всі аспекти емоційного впливу кольору, особливості його зорового сприйняття при створенні власного твору мистецтва (Бойчук, 2015).

Крім цього, враховувалися результати досліджень, виконаних у різний час в Інституті художньої освіти, а також в інших інститутах та на факультетах художньо-педагогічного профілю, де робота з кольором розглядалася як необхідна умова художньо-естетичного виховання майбутніх дизайнерів. Так, дослідження вчених доводять, що починати розвивати відчуття кольору бажано вже у дошкільному віці. У шкільному віці можливе формування уявлень про гармонізацію кольору, його образне сприйняття, навички роботи з кольором, використання його символічного значення для естетичного розвитку; дослідники розглядали проблеми вивчення кольору у сфері вищої художньо-педагогічної освіти. Незважаючи на активну розробку різних аспектів використання кольору у навчанні, ми можемо відзначити, що проблема формування культури кольору у майбутніх дизайнерів не стала предметом спеціального дослідження, хоча практика давно вже вимагала її вирішення.

Зрештою, конкретні чинники й визначили проблему – необхідність теоретичного обґрунтування змісту та методів навчання кольорознавству у сфері дизайну.

Об'єктом дослідження є теоретичні та методичні основи навчання композиції та кольорознавства майбутніх дизайнерів. У фокусі дослідження знаходяться принципи, концепції та методи, які лежать в основі вивчення та розвитку навичок композиції та розуміння кольору у майбутніх професіоналів у сфері дизайну. Теоретичні аспекти включають у себе аналіз наукових джерел, що описують основні теорії композиції та кольорознавства, їх історію та еволюцію, а також вивчення понять, таких як баланс, ритм, пропорції, контраст, асоціації з кольором та інші. Методичні аспекти включають розробку ефективних педагогічних методів та засобів навчання, які сприяють кращому розумінню та опануванню студентами основ композиції та кольорознавства. До курсу включено практичні вправи, лекції, демонстрації, а також використання спеціалізованого програмного забезпечення для візуалізації та роботи з кольором.

Предметом дослідження є процес навчання композиції та кольорознавства у майбутніх дизайнерів, що включає в себе аналіз навчальних програм, методів викладання, практик та ресурсів, що використовуються для навчання студентів у цих сферах.

Наукова новизна дослідження визначається тим, що вперше узагальнено досвід навчання кольорознавству в різних мистецьких навчальних закладах які готують майбутніх дизайнерів, що дозволило оновити та докладно розробити зміст навчального предмета «Кольорознавство» для художніх професійних навчальних закладів дизайну, що враховує традиції академічної освіти та сучасні здобутки в галузі науки про колір. Дано визначення поняття «Кольорознавство», адаптоване для дизайну, що поєднує комплекс теоретичних знань про сутність кольору, сприйняття кольорів і естетичні основи використання кольору в творчості. Вперше розроблено педагогічну концепцію навчання кольорознавству, спрямовану формування мальовничої майстерності і враховує специфіку виразних засобів і способів формоутворення у різних видах дизайну. Обґрунтовано необхідність поглибленого вивчення кольорознавства та формування культури кольору, що сприяє вихованню креативної, сучасно мислячої особистості, значно розширює художній світогляд та творчий; потенціал майбутнього дизайнера (Романенко, 2007).

Достовірність дослідження та обґрунтованість результатів забезпечена методологічним та загальнотеоретичним підходом до вивчення проблеми дослідження з урахуванням сучасних потреб модернізації художньої освіти у сфері дизайну. Також багаторічною педагогічною роботою претендента, різнобічними методами дослідження, експериментальною перевіркою теоретичних положень та практичних навчальних завдань у процесі формування культури кольору у майбутніх дизайнерів та системи практичних занять проводилася на базі Інституту дизайну, багаторівневого навчального закладу безперервної професійної освіти в галузі дизайну; під час проведення майстер-класів для вчителів загальноосвітніх шкіл, викладачів коледжів, ліцеїв, інститутів, які займаються підготовкою дизайнерів за спеціальністю «Дизайн» (Петренко, 2018).

Педагогічними підставами концепції виступають: проникнення в природу дизайну та творчості, формування культури кольору як культури бачення в цілому, володіння кольором як засобом художньої виразності.

Концепція спрямована на подолання:

– протиріччя між вимогами, що висуваються до сучасного викладу кольорознавства та існую-

чою «академічною» системою професійної освіти в галузі дизайну;

- невідповідності існуючого змісту курсу «Кольорознавство» цілям професійної підготовки майбутнього дизайнера певного спрямування;

- відчуження майбутнього дизайнера від світу національної духовної культури загалом та прикладного мистецтва зокрема.

Основними положеннями концепції є:

- зміст навчальної дисципліни «Кольорознавство» у процесі професійної підготовки дизайнера має стати, з одного боку, одним із факторів, що формують культуру кольору в цілому, а з іншого боку – певним стимулом для розвитку творчого мислення дизайнера;

- специфіка навчального курсу «Кольорознавство» у сфері дизайну полягає в тому, що даний курс можна розглядати як своєрідний базис виконавської майстерності, що визначає систему практичних завдань, орієнтованих на творчу самореалізацію особистості, що розвивається, в конкретному вигляді дизайну;

- художня школа має навчити усвідомленому використанню засобів художньої виразності, зокрема, які у розпорядженні кольору: холодні і теплі кольори; насиченість та кольорові контрасти; кольорова гама, ритм, фактура; енергія та інтенсивність кольору; символіка та семантика кольору (Гурін, 2011: 66).

Проблема композиції одна із найважливіших як і теорії образотворчого мистецтва, і у педагогіці, у методиці викладання живопису, графіки, скульптури та інших художніх дисциплін. Над вирішенням цієї проблеми здавна працювали вчені та педагоги.

Проте теорія композиції багато в чому залишається нерозробленою, а деякі проблеми не лише непотрібними, а й заплутаними суперечливістю суджень і думок. Композиція – це доля зосередження багатьох проблем художньої творчості, пов'язаних із задумом та виконанням, змістом та формою, образними та структурними моментами у створенні художнього твору. Тому у вирішенні питань композиції завжди відображалися ті чи інші підходи до мистецтва, пов'язані зі світоглядом, творчим напрямом художника, з епохою та стилем.

Композиція художнього твору створюється такими образотворчими засобами, як малюнок, світлотінь, колір, лінійна та повітряна перспектива. Вона пов'язує всі ці засоби і є найзмістовнішим компонентом художньої форми у дизайні.

Можна грамотно побудувати тіні та перспективу, підібрати колірні поєднання, шрифтове

оформлення, але робота не стане своєрідною та виразною.

Для того, щоб оформити художній образ, надати йому емоційності та створити настрій, необхідно почуття форми, ритму, контрасту, кольору. Колір робить зображення багатшим, ускладнює його структуру модуляціями теплих та холодних тонів, за допомогою яких передається гармонійний контраст. А також композиція – найяскравіший показник художньої уяви. Вона робить твір цілісним, виразним і гармонійним, задає тон усьому творінню, формує єдиний композиційний простір. Слід звертати увагу на логіку композиції, наявність смислового та образотворчого центрів. Необхідно також визначити основну ідею твору, порядок розгляду та сприйняття.

Композиційні форми та закономірності склалися одночасно з розвитком образотворчої творчості, починаючи з первісних часів. Паралельно з виникненням художніх шкіл, прямо чи опосередковано пов'язаних із переважним напрямом у мистецтві, світоглядом та смаками панівних класів, композиційні форми перетворювалися часом на догматичні та рецептурні.

Висновки

1. Дизайн є цінною частиною вітчизняної культури, яка протягом століть зберігає в собі національні ідеали, розкриває погляди та переконання народу підростаючому поколінню. Колірні композиції в дизайні відрізняються особливою складністю і багатством, тонкістю і нюансуванням відтінків, мають величезну композиційно-художню та емоційно-образну виразність. Вивчення, збереження та розвиток традицій дизайну в галузі кольору стало пріоритетним завданням сучасної професійної освіти.

2. Специфіка навчання кольорознавству дизайнерів впливає із необхідності вивчення та розвитку колірних переваг у різних видах дизайну, що складаються століттями. Тільки в такому разі дана дисципліна виступає певним стимулом професійного та духовно-морального розвитку майбутнього дизайнера – продовжувача та носія національної культурної традиції.

3. Розроблена в дослідженні педагогічна концепція навчання кольорознавству є теоретичною та практичною стратегією оновлення змісту кольорознавства в освітніх установах прикладного типу. Навчання кольорознавства в галузі дизайну, побудоване на пріоритеті образної виразності кольору над образотворчою, на розумінні філософського ставлення до кольору, на поглибленні та пробудженні генетичної пам'яті про символіку та семантику кольору сприяє створенню сучасних творів дизайну.

4. Творча спрямованість навчально-виховного процесу формування культури кольору або колірної культури загалом впливає на розвиток емоційно-образного сприйняття та індивідуально-творчої діяльності дизайнера прикладного мистецтва і таким чином здатна підвищити рівень його професійної майстерності та сприяти створенню високохудожніх творів дизайну.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бойчук В. М. Теоретичні і методичні основи художньо-графічної підготовки майбутнього вчителя технологій : монографія. – Вінниця : ФОП Рогальська О. І., 2015. 564 с.
2. Гаргула І.В. Народні тканини : Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва : монографія. Львів : Видавництво Львівського університету, 1969. 192 с
3. Гончарук В. А., Гомотюк О. Є., Плетеницька Л. С., Звоздецька В. Г., Ланчуковська Н. В., Хапіна О. В., Чиж А. Г., Максимчук І. А. ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У КОНТЕКСТІ ОВОЛОДІННЯ ОСНОВАМИ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова*. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць. За ред. О. В. Тимошенка. Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. Випуск 5 (125) 20. 169 с.
4. Гриценко, О. В. Використання кольору в графічному дизайні: психологічний аспект. *Мистецтвознавство, культурологія, медіакомунікації*, 2017, 4(2), с. 76-82.
5. Гурін В. Формування української школи живопису : історичний аспект. Українська академія мистецтва. Київ, 2011. Вип. 18. С. 65–73.
6. Мельник, О. В. Основи кольорознавства в сучасному дизайні. *Наукові записки університету «КРОК»*, 2019. 15, с. 45-52.
7. Петренко, І. С. Психологічні аспекти сприйняття кольору в рекламі. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Маркетинг і менеджмент інновацій, 2018, 30, с. 94-101. прикладного мистецтва : монографія. Львів : Видавництво Львівського університету, 1969. 192 с.
8. Романенко Н.Г. Колірне співзвуччя, колірна гармонія. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Збірник наукових праць під ред. Даниленка В.Я. Харків: ХДАДМ, 2007.– № 6.– С. 131-138; С. 12.
9. Сагач О. М, Корнят В. С., Прокопчук В. І., Дідух І. Я., Плетеницька Л. С., Демченко І. І., Максимчук І. А., Максимчук Б. А. МОТИВАЦІЯ ТА УМОВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ». *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Серія № 15. Науково педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 3 (123) 20. – 178 с. (С. 125-131)
10. Соколюк Л. Школа «українського монументалізму» Михайла Бойчука. Українська академія мистецтва. Київ, 2007. Вип. 14. С. 140–146.
11. Станкевич М. Є. Система композиційних закономірностей. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. С. 243–261.
12. Шевчук О. Великодня веселка. Київ: Дніпро, 2004. С. 49.
13. Шокірова З. Р. Викладання живопису майбутнім вчителям образотворчого мистецтва. Актуальні питання мистецької педагогіки. 2014. № 3. С. 143–149.
14. Long, E. *Election Data Visualisation* (University of Plymouth, 2013).
15. Travis, D. *Effective Color Displays: Theory and Practice*. Vol. 1991 (Academic press London, 1991).

REFERENCES

1. Boichuk V. M. (2015) Teoretychni i metodychni osnovy khudozhno-hrafichnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia tekhnolohii [Theoretical and methodical foundations of artistic and graphic training of the future teacher of technology] : monohrafiia. Vinnytsia: FOP Rohalska O. I. 564 s.
2. Harhula I.V. (1969) Narodni tkanyny: Narysy z istorii ukrainskoho dekoratyvno-prykladnoho mystetstva [Essays on the history of Ukrainian decorative and applied art]: monohrafiia. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoho universytetu. 192 s
3. Honcharuk V. A., Homotiuk O. Ye., Pletenytska L. S., Zvozdetska V. H., Lanchukovska N. V., Khapina O. V., Chyzh A. H., Maksymchuk I. A. (2020) PROHRAMA PEDAHOHICHNOI PRAKTYKY U KONTEKSTI OVOLODINNIa OSNOVAMY PEDAHOHICHNOHO SPILKUVANNIA [PROGRAM OF PEDAGOGICAL PRACTICE IN THE CONTEXT OF MASTERING THE FUNDAMENTALS OF PEDAGOGICAL COMMUNICATION]. *Naukovy chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P.Drahomanova*. Serii № 15. Naukovopedahohichni problemy fizychnoi kultury (fyzyczna kultura i sport): zb. naukovykh prats. Kyiv: Vydavnytstvo NPU imeni M.P. Drahomanova. Vypusk 5 (125) 20. 169 s. (S. 43-49) [in Ukrainian]
4. Hrytsenko, O. V. (2017). Vykorystannia koloru v hrafichnomu dyzaini: psykhologichnyi aspekt [Use of color in graphic design: psychological aspect]. *Mystetstvoznnavstvo, kulturolohiia, mediakomunikatsii*, 4(2), 76-82. [in Ukrainian]
5. Hurin V. (2011) Formuvannia ukrainskoi shkoly zhyvopysu: istorychnyi aspekt [The formation of the Ukrainian school of painting: a historical aspect]. *Ukrainska akademiia mystetstva*. Kyiv, Vyp. 18. S. 65–73. [in Ukrainian]
6. Melnyk, O. V. (2019). Osnovy koloroznavstva v suchasnomu dyzaini [Basics of color science in modern design]. *Naukovi zapysky universytetu „KROK”*, 15, 45-52. [in Ukrainian]

7. Petrenko, I. S. (2018). *Psykhologichni aspekty spryiniattia koloru v reklami* [Psychological aspects of color perception in advertising]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnikha". Seriia: Marketynh i menedzhment innovatsii prykladnoho mystetstva: monohrafiia*. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoho universytetu. 192 s. [in Ukrainian]
8. Romanenko N.H. (2007) *Kolirne spivzvuchchia, kolirna harmoniia* [Color consonance, color harmony]. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dyzainu i mystetstv*. Zbirnyk naukovykh prats pid red. Danylenka V.Ia. Kharkiv: KhDADM.– № 6.– S. 131-138; S. 12 [in Ukrainian]
9. Sahach O. M, Korniat V. S., Prokopchuk V. I., Didukh I. Ya., Pletenytska L. S., Demchenko I. I., Maksymchuk I. A., Maksymchuk B. A. (2020) *MOTYVATSIIATA UMOVY ROZVYTKU PEDAHOHICHNOI MAISTERNOSTI V PROTSESI PROFESIINOIPIDHOTOVKY*». *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P.Drahomanova.: zb. naukovykh prats. Za red. O. V. Tymoshenka*. Kyiv: Vydavnytstvo NPU imeni M.P. Drahomanova,. – Vypusk 3 (123) 20. 178 s. (S. 125-131). [in Ukrainian]
10. Sokoliuk L. (2007) *Shkola «ukrainskoho monumentalizmu» Mykhaila Boichuka*. *Ukrainska akademiia mystetstva* [School of "Ukrainian monumentalism" of Mykhailo Boychuk. Ukrainian Academy of Arts]. Kyiv. Vyp. 14. S. 140–146. [in Ukrainian]
11. Stankevych M. Y. (1992) *Systema kompozytsiinykh zakonominirnosti. Dekoratyvno-prykladne mystetstvo*. System of compositional regularities. Arts and crafts]. Lviv: Svit, S. 243–261. [in Ukrainian]
12. Shevchuk O. (2004) *Velykodnia veselka* [Easter rainbow]. Kyiv: Dnipro. [in Ukrainian]
13. Shokirova Z. R. (2014) *Vykladannia zhyvopysu maibutnim vchyteliam obrazotvorchoho mystetstva*. Aktualni pytannia mystetskoï pedahohiky [Teaching painting to future art teachers. Current issues of mystetskoy pedagogy]. № 3. S. 143–149 [in Ukrainian]
14. Long, E. (2013) *Election Data Visualisation* (University of Plymouth).
15. Travis, D. (1991) *Effective Color Displays: Theory and Practice*. Vol. 1991 (Academic press London).